

Tuyên Quang, ngày 31 tháng 7 năm 2019

BÁO CÁO

Tình hình phát sinh gây hại của sâu keo mùa thu trên địa bàn tỉnh

Căn cứ Chỉ thị số 4962/CT-BNN-BVTV ngày 15/7/2019 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn về việc tăng cường công tác phòng chống sâu keo mùa thu hại ngô.

Thực hiện Văn bản số 2089/UBND-NLN ngày 15/7/2019 của Ủy ban nhân dân tỉnh về việc tăng cường công tác phòng chống sâu keo mùa thu.

Theo tổ chức Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên hợp quốc (FAO), sâu keo mùa thu là loài sâu hại đa thực, chúng có thể gây hại trên 300 loại cây trồng, gây hại nặng trên nhóm cây hoà thảo như ngô, lúa, mía, ngoài ra cũng được phát hiện trên cây rau, bông... Sâu keo mùa thu đã xuất hiện và gây hại tại các nước lân cận như Thái Lan, Myanmar, Trung Quốc, Lào, Campuchia... Sau khi xâm nhập vào nước ta, sâu keo mùa thu đã phát sinh gây hại ở hầu hết các tỉnh có trồng ngô trong cả nước.

Sau khi điều tra, dự tính dự báo, phát hiện và hướng dẫn phòng trừ sâu keo mùa thu trên địa bàn tỉnh, Sở Nông nghiệp và PTNT Tuyên Quang báo cáo như sau:

1. Diễn biến và tình hình gây hại của sâu keo mùa thu

- Hàng năm trên địa bàn tỉnh gieo trồng khoảng 16-17 nghìn ha ngô, sản lượng từ 75-80 nghìn tấn. Cơ cấu giống chủ yếu là LVN 99, CP-3Q, Bioseed 9698, NK 4300, DK6919, nếp HN88...; các giống ngô biến đổi gen NK 4300Bt/Gt, DK 6919s đã được gieo trồng từ năm 2016 là 135 ha, năm 2017 là 1.446,8 ha, năm 2018 là 434 ha .

- Các loại sâu gây hại trên ngô chủ yếu là sâu xám, sâu đục thân, sâu cắn lá... Sâu keo mùa thu là loài sinh vật ngoại lai, được Cục Bảo vệ thực vật và Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên hợp quốc (FAO) cảnh báo có nguy cơ gây hại tại các tỉnh thành trong cả nước. Trước tình hình đó, Sở Nông nghiệp và PTNT Tuyên Quang đã ban hành các văn bản hướng dẫn các địa phương điều tra phát hiện sâu keo mùa thu hại cây trồng. (Văn bản số 295/SNN-TTBVTV ngày 27/2/2019 về việc điều tra, phát hiện sâu keo mùa thu hại cây trồng; Văn bản số 38/TTBVTV-BVTV ngày 08/3/2019 về việc điều tra, theo dõi, thu thập mẫu giám định sâu keo mùa thu hại cây trồng).

- Ngày 12/3/2019, Sở Nông nghiệp và PTNT đã chỉ đạo Chi cục Trồng trọt và BVTV thực hiện điều tra tình hình sâu bệnh gây hại trên cây ngô tại xã An Khang, thành phố Tuyên Quang và lấy 02 mẫu gửi đi giám định tại Trung tâm Giám định kiểm dịch thực vật. Kết quả, ngày 17/4/2019 Trung tâm Giám định kiểm dịch thực vật đã kết luận: 02 mẫu do Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật Tuyên Quang gửi có tên khoa học *Spodoptera frugiperda*, họ Noctuidae, bộ Lepidoptera chính là sâu keo mùa thu (*Văn bản số 13/GĐKDTV/PKQ*).

- Sâu keo mùa thu gây hại mạnh trên ngô giai đoạn 3 - 9 lá, tại hầu hết các địa phương trong tỉnh, cao điểm gây hại từ đầu tháng 4 đến giữa tháng 5 năm 2019 với mật độ trung bình 3-5 con/m².

- Vụ xuân năm 2019, tổng diện tích gieo trồng ngô cả tỉnh là 8.372 ha, diện tích nhiễm sâu keo mùa thu 119,2 ha (chiếm 1,4% diện tích gieo trồng), trong đó nhiễm nặng 7 ha tại thành phố Tuyên Quang. Trong vụ hè thu, đến ngày 31/7 toàn tỉnh đã gieo trồng được 3.480 ha ngô, đạt 87,9 % kế hoạch, cây ngô đang ở giai đoạn mới mọc đến 3-4 lá. Qua điều tra, theo dõi hiện nay sâu keo mùa thu đã xuất hiện và gây hại rải rác tại các địa phương trong tỉnh, đã có thêm 112 ha ngô bị nhiễm.

2. Công tác điều tra, dự tính, dự báo, hướng dẫn phòng trừ

- Căn cứ chỉ đạo của Cục Bảo vệ thực vật tại Văn bản số 351/BVTV-TV ngày 19/02/2019 về việc điều tra và theo dõi loài sâu keo mùa thu. Sở Nông nghiệp và PTNT Tuyên Quang đã chỉ đạo Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật phối hợp với các đơn vị chuyên môn của Ủy ban nhân dân các huyện, thành phố kiểm tra đồng ruộng, nắm chắc diễn biến của sâu keo mùa thu trên đồng ruộng và đưa ra các biện pháp chỉ đạo, phòng trừ kịp thời.

- Sau khi xác định sâu keo mùa thu đã xuất hiện và gây hại trên địa bàn tỉnh, Sở Nông nghiệp và PTNT đã chỉ đạo các đơn vị chuyên môn bám sát cơ sở, phối hợp với các địa phương điều tra, rà soát diện tích, sự phân bố, mật độ, tỷ lệ cây bị hại, theo dõi chặt chẽ tình hình phát sinh gây hại sâu keo mùa thu trên ngô và các cây trồng khác. Đồng thời hướng dẫn các biện pháp phòng chống sâu keo mùa thu như: biện pháp canh tác, biện pháp sinh học, biện pháp hoá học... (*Văn bản số 701/SNN-TTBVTV ngày 04/5/2019 về việc phòng, chống sâu keo mùa thu trên cây ngô và các cây trồng khác; Văn bản số 81/TTBVTV-BVTV ngày 06/5/2019 về việc phòng chống sâu keo mùa thu; Văn bản số 1013/SNN-TTBVTV ngày 24/6/2019 về việc phòng, chống sâu keo mùa thu trên ngô hè thu, ngô đông*).

- Thường xuyên thông tin, nắm bắt tình hình, diễn biến sự phát sinh gây hại, diện tích nhiễm, biện pháp phòng trừ với các đơn vị Trung ương cũng như các địa phương trong và ngoài tỉnh.

3. Công tác tuyên truyền, tập huấn

- Đã cử cán bộ tham gia lớp tập huấn về sâu keo mùa thu tại Trung tâm Bảo vệ thực vật phía Bắc.

- Triển khai tổ chức 07 lớp tập huấn hướng dẫn cách nhận biết và phòng trừ sâu keo mùa thu cho đội ngũ cán bộ khuyến nông các huyện, thành phố.

- Lồng ghép phổ biến cách nhận biết và các biện pháp phòng trừ sâu keo mùa thu tại các lớp tập huấn kỹ thuật sản xuất và cơ cấu giống mùa vụ với 104.711 lượt nông dân tham gia và cho 07 lớp tập huấn cho người kinh doanh thuốc bảo vệ thực vật với 564 lượt người tham gia.

- Phối hợp với Đài Phát thanh Truyền hình tỉnh, Báo Tuyên Quang, Trung tâm Khuyến nông tuyên truyền, đưa tin, hướng dẫn các biện pháp nhận biết và cách phòng trừ sâu keo mùa thu.

4. Đánh giá chung

4.1. Thuận lợi

- Cục Bảo vệ thực vật đã kịp thời chỉ đạo, hướng dẫn công tác điều tra, thu thập mẫu, các biện pháp phòng chống sâu keo mùa thu.

- Ủy ban nhân dân các huyện, thành phố đã chỉ đạo các cơ quan chuyên môn tăng cường công tác điều tra, phát hiện sâu keo mùa thu và hướng dẫn nhân dân các biện pháp phòng trừ.

4.2. Khó khăn

Tuyên Quang là tỉnh miền núi có nhiều vùng tiểu khí hậu khác nhau, do vậy ảnh hưởng rất lớn đến công tác dự tính, dự báo các đối tượng sâu bệnh nói chung và sâu keo mùa thu nói riêng. Công tác chỉ đạo, hướng dẫn nhận biết và chỉ đạo phòng trừ còn gặp nhiều khó khăn do:

- Giống ngô sử dụng trong sản xuất hiện nay chủ yếu là giống nhiễm sâu keo mùa thu.

- Thời vụ trồng ngô kéo dài, ngô trồng quanh năm là điều kiện thuận lợi cho nguồn sâu keo mùa thu lây lan từ vụ trước sang vụ sau.

- Trưởng thành sâu keo mùa thu có thời gian sống khá dài, đẻ rải rác nên cùng thời điểm sâu non có nhiều tuổi khác nhau. Do vậy, nếu phun trừ đúng sâu non tuổi 1-2 thì vẫn phải phun kếp 2-3 lần, mỗi lần cách nhau 7-10 ngày làm tăng đáng kể chi phí sản xuất ngô.

- Hiện nay chưa có hướng dẫn cụ thể bộ thuốc hiệu quả để phòng trừ sâu keo mùa thu, các đơn vị sản xuất thuốc bảo vệ thực vật chưa kịp khảo nghiệm, bổ sung đối tượng phòng trừ là sâu keo mùa thu nên gặp khó khăn trong việc hướng dẫn lựa chọn thuốc hóa học sử dụng.

- Hệ thống các Trạm Trồng trọt và BVTV chuyển về Ủy ban nhân dân huyện, thành phố quản lý để thành lập Trung tâm Dịch vụ NLN, một số cán bộ đang thực hiện công tác bảo vệ thực vật sau khi sáp nhập đã chuyển sang công việc khác nên gặp khó khăn trong việc dự tính, dự báo, chỉ đạo phòng trừ. Hiện nay còn một số huyện (*huyện Lâm Bình và thành phố Tuyên Quang*) chưa thực hiện nhiệm vụ dự tính dự báo, thông báo sâu bệnh hàng tuần theo qui định.

5. Nhiệm vụ, giải pháp trong thời gian tới

Để thực hiện tốt công tác dự tính, dự báo, phòng trừ sâu keo mùa thu, Sở Nông nghiệp và PTNT tập trung thực hiện một số nhiệm vụ, giải pháp sau:

- Chỉ đạo các đơn vị chuyên môn nắm chắc khung thời vụ và tiến độ gieo trồng ngô hè thu, ngô đông để đôn đốc chỉ đạo phòng trừ dịch hại.

- Hướng dẫn nông dân lựa chọn, sử dụng các giống ngô có khả năng chống chịu với sâu keo mùa thu.

- Xây dựng kế hoạch tuyên truyền, tập huấn, hướng dẫn nhận biết và các biện pháp phòng trừ sâu keo mùa thu nhằm đảm bảo hiệu quả kinh tế và bảo vệ môi trường.

- Xây dựng các mô hình thử nghiệm các biện pháp quản lý tổng hợp sâu keo mùa thu.

- Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra hoạt động buôn bán, kinh doanh thuốc bảo vệ thực vật, phát hiện và xử lý nghiêm các trường hợp cung ứng các sản phẩm thuốc không đúng đối tượng, nhãn mác, thuốc cấm, quá hạn sử dụng...

- Đề nghị Ủy ban nhân dân các huyện, thành phố chỉ đạo các đơn vị chuyên môn, hệ thống cán bộ làm công tác dự tính dự báo ở cơ sở tăng cường bám sát đồng ruộng, nắm chắc diễn biến của sâu keo mùa thu trên cây ngô và các cây trồng khác (*lưu ý trong tháng 8 và tháng 9 là cao điểm sâu bệnh gây hại*) để chỉ đạo, hướng dẫn nông dân phòng trừ kịp thời phù hợp với điều kiện của từng địa phương.

6. Đề xuất - kiến nghị

- Đề nghị Ủy ban nhân dân tỉnh:

+ Tiếp tục chỉ đạo Ủy ban nhân dân các huyện, thành phố, Báo Tuyên Quang, Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh xây dựng kế hoạch tuyên truyền, in tờ rơi, poster phát cho nông dân; các đơn vị chuyên môn tập huấn, hướng dẫn nhận biết các đặc điểm sinh thái, quy luật phát sinh phát triển, các biện pháp kỹ thuật phòng trừ sâu keo mùa thu kịp thời, hiệu quả.

+ Xem xét, bổ sung kinh phí để Sở Nông nghiệp và PTNT xây dựng kế hoạch tuyên truyền tập huấn, hướng dẫn nhận biết các đặc điểm sinh thái, quy luật phát sinh phát triển, các biện pháp kỹ thuật phòng trừ sâu keo mùa thu.

- Đề nghị Ủy ban nhân dân các huyện, thành phố:

+ Chỉ đạo các đơn vị chuyên môn thực hiện nghiêm túc công tác điều tra, phát hiện sâu keo mùa thu trên địa bàn quản lý; tăng cường công tác tuyên truyền, tập huấn hướng dẫn nông dân thực hiện các biện pháp kỹ thuật phòng trừ sâu keo mùa thu kịp thời, có hiệu quả theo điều kiện của từng địa phương.

+ Đánh giá, tổng kết các giải pháp đã triển khai, chủ động xây dựng phương án, kế hoạch phòng trừ sâu keo mùa thu hiệu quả trên địa bàn quản lý.

Sở Nông nghiệp và PTNT trân trọng báo cáo./.

Nơi nhận:

- Ủy ban nhân dân tỉnh;
- Cục BVTV;
- Giám đốc Sở;
- Các PGĐ Sở;
- UBND huyện, TP;
- Báo Tuyên Quang;
- Đài PT-TH tỉnh;
- Hội Nông dân tỉnh;
- Hội LHPN tỉnh;
- Tỉnh đoàn;
- Trung tâm Khuyến nông;
- Phòng KH-TC Sở;
- Lưu VT, TTBVTV. (LG18)

Báo cáo

Phối
hợp

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Nguyễn Đại Thành